

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

4. V cerkvi.

erkev je hiša božja, zato svet kraj. V cerkvi se zbiramo k nedeljski in prazniški službi božji. Pa tudi sicer prihajajmo radi v cerkev. Svetemu kraju in svetemu namenu primerno mora biti pa tudi naše vedenje.

V zgled naj vam bodo Dobrinovi otroci. Posnemajte jih! Žal vam ne bo.

Pri Dobrinovih imajo to navado, da vzame vsako soboto večer in ravnotako pred vsakim večjim praznikom eden izmed otrok v roke sveti evangelij in ga prebere drugim.¹ Včasih pa beró še kako drugo primerno knjigo. Tako zahtevajo Dobrinov oče. Na ta način gredó otroci v nedeljo ali praznik lepo pripravljene v cerkev. Vedó že, kakšen dan se praznuje; vedó, kakšen bo sveti evangelij, pa so zato lepo zbrano in pobožno pri sveti maši. Prosite še vi starše, da vam bodo kupili kaj takih knjig! Gotovo vam bodo radi to storili.

K službi božji prihajajo Dobrinovi otroci vedno o pravem času; ne veliko prezgodaj, prepozno pa nikoli. Če pridejo malo prezgodaj, ne postopajo okoli cerkve, ne govoré glasno pred cerkvenimi vrati, kakor delajo postavači marsikje, da sebe in druge motijo,

¹ Naj ti naštejemo nekaj knjig, ki jih lahko s pridom rabiš za take prilike: Berila in evangeliji, priredil dr. Jožef Lesar; Evangelijska zakladnica, sestavil V. Podgorc, izdala družba sv. Mohorja; Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške Cerkve. Spisal Alojzij Stroj; Večno življenje. Molitvenik. Spisal dr. Gregorij Pečjak.

ampak gredó naravnost v cerkev, vsak na svoj določeni prostor.

Pa kako dostojno gredó po cerkvi! Vsak se najprej pokropi z blagoslovljeno vodo in gre mirno in tiho po cerkvi naprej. Vse drugače kakor to delajo nekateri štokljači in ropotači.

Prostor Dobrinovim otrokom je v cerkvi pred velikim oltarjem. Starši so jim namreč povedali, da odrastli ljudje ne vidijo radi, če brišejo otroci svoje črevlje ob njih praznično obleko. Pa tudi najprimernejši prostor je za otroke v bližini ljubega Jezusa, ki je rekel: »Pustite malim k meni!«

Če bi videli vi, kako se znata Dobrinov Lojzek in njegova sestra Marica lepo prikloniti pred tabernakljem, kjer biva ljubi Jezus! Pa, kaj bi hodili gledat! Sami se navadite, da boste lepo upognili koleno pred Gospodom! Ne samo malo ukriviti ga, ampak z desnim kolenom do tal! To je prav! Tako je najlepše!

S seboj v cerkev pa prinesó Dobrinovi otroci vedno tudi molek in molitvenik. Zakaj oboje? No, kadar pridejo šolarji v tistem kraju bolj zgodaj v cerkev, pa molijo skupno sveti rožni venec, včasih pa opravijo tudi skupno jutranjo molitev (glej Šolski molitvenik, stran 1!) ali pa počasté ljubega Jezusa v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa (glej Šolski molitvenik, stran 141!).

Med pridigo se pa Dobrinovi ne igrajo z molkom, tudi ne pregledujejo svojih podobic po molitveniku med mašo. Dobrinova mama pravijo, da za molitvenik par podobic čisto zadostuje. Pa je to tudi res! Kjer imajo otroci po molitvenikih polno svetih podobic, taki otroci navadno nič ne molijo, knjižico imajo pa vso raztrgano. Ali je ni škoda? Med pridigo naj pa le počiva molitev; pač morajo pa

otroci pridno poslušati. Hudoben je, kdor ne posluša. Doma bi ga moralo nekaj čakati; že veste, kaj.

Mimogredé še to-le omenimo:

Cundrčeva Francka je imela že v šolskih letih zvezček, pa je vanj zapisala marsikatero nedeljsko ali prazniško pridigo. Ne cele, ampak samo nekaj, kar si je najbolj zapomnila, in kar ji je bilo najbolj všeč. Včasih pa tudi, kar jo je najbolj speklo...

Tak zapisnik je lep spomin na mlada leta. Pa tudi lep vodnik v čednostno življenje in v sveta nebesa. Beseda, ki jo slišiš, jo pozabiš; zapisana beseda pa ostane.

Poizkusi znabiti še ti!

Ko se prične sveta maša, takrat pa začno Dobrinovi otroci brati mašne molitve. Pa ne tako, kakor delajo kod otroci, ki mašne molitve kar vse hitro preberó, potem se pa dolgočasijo, zijajo okrog, šepetajo, se brcajo, pregledujejo, kako je kdo oblečen, pa tako reč. Tudi ne delajo Dobrinovi tako, kakor tisti deček, ki je prebral do povzdigovanja vse mašne molitve iz »prve svete maše«, potem je pa začel koj z »drugo sveto mašo«. Dobrinovi otroci beró toliko počasi, da zraven tudi kaj mislijo, kaj beró, in da vmes pazijo na to, kaj se godi na oltarju. Saj vedó od doma in iz šole, da prazno žlobudranje ni molitev. Kadar moliš, misli na to, kaj izgovarjaš in kaj prosiš od Boga. Molitev brez namena, kar tjavendan, je zelo slaba molitev. Če vem, kaj si hočem izprositi od Boga, potem bom lepo in zbrano molil.

Česa naj pa prosim? To šele vprašuješ? V katekizem poglej: za starše, za brate, za sestre, za duše v vícah, za sovražnike, za domovino, za sveto Cerkev, za svetega Očeta, za škofa, za duhovnike... Pa ti ne bo nikoli zmanjkalo.

Dobrinova Marica ima tudi lep glas za petje. Zato so jo onidan v šoli zatožili, da je v cerkvi pela in sicer popoldne pri litanijah. Gospod katehet so jo pa še pohvalili: »Kdor ima od Boga pevski dar, zakaj bi ne poizkušal zapeti kake lepe, bolj znane, domače pesmi pri svetem križevem potu, pri litanijah, ali med sveto mašo? Lepa pesem je kakor molitev. Kdor pa nima pevskega posluha, naj pa rajši molči.«

Kdaj je treba v cerkvi stati in kdaj klečati, to pa Dobrinovi otroci tudi dobro vedó. To so jim povedali starši doma, pa tudi učitelji v šoli. Zlasti lepo je, če tudi zahvalno pesem stojé poslušajo, so dejali gospod katehet. Stati je pa treba seveda dostojno, ravno, obraz obrnjen v oltar, ne pa z očmi kam v tla. Ravnotako je treba lepo klečati. Na obeh kolenih! Na enem samem kolenu klečati, je nedostojno. Tako so Judje Kristusa zasramovali. Klečati in zraven še na petah sedeti, se pa tudi ne spodobi. Bogu moramo služiti s celim srcem, pa tudi s celim telesom. Površnost in polovičarstvo v službi božji je vse graje vredno.

Posebno pazi, ljubi otrok, na čedno vedenje v cerkvi od povzdigovanja do zauživanja. Pri povzdigovanju glej na sveto hostijo oziroma na kelih, pa ne v tla. Med povzdigovanjem vedno kléči! Kadar mašnik povzdignejo sveto hostijo, se pokrižaj, potem se potrkaj trikrat na prsa, nato se pa zopet pokrižaj. Ravnotako stori pri povzdigovanju keliha. Kadar pa dajó mašnik blagoslov s svetim Rešnjim Telesom, pa stori tudi tako. Pri mašnikovem obhajilu se pa — samo trikrat potrkaj na prsa. Kako mučno je, če moraš gledati otroke, ki se potrkajo na prsa gotovo po dvajsetkrat. To je igračkanje. Cerkev pa ni kraj za igrače.

Ko mine sveta daritev, pa zbežé otroci ponekod koj iz cerkve. Komaj čakajo, da je konec božje službe. Ko bi jih z bičem podil, bi nekateri ne drli tako! To ni lepo! Dobrinovi otroci morajo vselej počakati, da se véliki razidejo, potem šele smejo iz cerkve. Ali ni to prav! Komur se preveč iz cerkve mudi, mu ogenj ljubezni do Boga v srcu ne gori. Kvečemu tli ali pa že ugasuje. Tudi ob poslovu iz cerkve se moraš Jezusu lepo s kolenom prikloniti in ob vhodu se pokropiti z blagoslovljeno vodo.

V cerkev idoči se dečki odkrijete, zunaj cerkve se pa smete zopet pokriti.

Onidan je bil nekdo na božji poti pri Mariji Pomagaj. Saj veste, kje je to? Brezje! Bilo je ondi več svetih maš. Pa je videl ta človek: Kadar je kje zapel zvonček, pa se je pričelo nekaj otrok križati in trkati na prsa. Toda vedi: če si v taki cerkvi, kjer je več svetih maš, pazi samo na eno sveto mašo in ne na vse!

Nekje, kjer je bilo tudi več svetih maš, je bilo pa opaziti tole: V cerkev je prišlo več otrok. Ena sveta maša se je ravno pričela, pri drugi je minilo ravno povzdigovanje. Pa so hoteli ti otroci biti kar naenkrat pri obeh svetih mašah: pri eni od začetka do povzdigovanja, pri drugi pa od povzdigovanja do konca. To je dalo po njih računu ravno eno sveto mašo. Pa ni res! Kdor tako misli, vara samegasebe, Boga pa pač ne more. Kdor pride k sveti maši, naj bo pričujoč pri eni sveti maši, ki jo bere isti mašnik.

V nekem mestu je bilo pa tako: Otroci so prihajali k sveti maši precej pozno — o, ti zaspanci grdi in počasneži! — pa so jo ubrali koj po mašnikovem

obhajilu, eni pa še prej, iz cerkve. Ali so ti otroci kaj vedeli, kako je to grdo? Kako je taka nemarnost pred Bogom grešna, sramotna!

Otroci! Še eno prošnjo! Vi pridete tudi drugokrat radi v cerkev, ne samo k sveti maši. Tudi k popoldanski službi božji! Pa kadarkoli greš mimo cerkve, stopi vanjo vsaj za par trenutkov, da obiščeš ljubelega Gospoda Zveličarja. Lepo ga pozdravi, povej mu kakšno svojo prošnjo, potem pa spet vun na svojo pot! Najmanj pa, kar si storiti dolžan, je pa to, da se odkriješ, če greš mimo cerkve.

Tako ravnaj v cerkvi in v bližini cerkve, pa te bo Bog rad imel in vsi dobri ljudje!

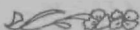
5. Na pokopališču.

Pokopališče je tudi svet kraj, ljubi otrok! Smrt ima ondi svoj vrt. Naši rajniki pričakujejo tam prihodnjega vstajenja. Enkrat se bo tudi naša pot približala tjakaj.

Pokopališče naj bo kraj miru. Zato se ne spodobí, če kdo vpije na pokopališču. Mirna naj bo ondi tudi hoja. Pokopališče naj bo kraj ljubezni. Pusti ondi v miru vse, kar ni tvojega: spomenike, ki so jih živi postavili mrtvim v spomin; cvetje, ki ga je nasadila ljubezen do rajnikih na grobove; in tudi stopaj ne in ne posedaj po grobovih. Pravijo, da se na pokopališču pozna, kakšni so ljudje v kakšnem kraju: dobri ali slabi. Ta ljudska sodba ni tako prazna. Pokopališče naj bo vernim kraj molitve. Lepo je, če pokropiš iz cerkve gredé grobove naših rajnikih; še lepše je pa, če na njih grobovih kaj pomoliš. Vsaj to: »Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti! Naj počivajo v miru! Amen.«

Grdo je pa, zelo grdo, če marsikje opravljajo otroci svojo potrebo na pokopališču! Slišite, neotesanci: pokopališče je svet kraj, in na svetem kraju ne bodi nič nečednega!

(Konec.)

J. E. Bogumil :

Kaj bo iz teh fantov?

»Fant ne sme tako trpeti, kakor trpi in se muči njegov oče,« so imeli navado zatrjevati Vodebov oče. Poslali so svojega sinka Antona v mestne šole. Podobno je trdil tudi mesar Mrak iz Dolge vasi, pa je dal ravno tisto leto svojega Makseljna študirat.

»Vidiš no, ravnoprav, ravnoprav! Vsaj dolgčas jima ne bo, ker bosta lahko vsak dan skupaj!« so rekli Vodebov oče Mraku.

In še več sta govorila očeta, ko sta vsak svojega prignala v Ljubljano; fanta sta pa ogledovala mesto in njegove hiše in ceste in vrvenje in drvenje ljudi po trgih in ulicah.

Očeta sta se vrnila domov, fanta sta pa ostala v mestu. Prijateljska vez, ki je vezala njiju očeta, je vklenila tudi sinova v nerazdružljivo prijateljstvo, ki se je nadaljevalo tudi o počitnicah.

»No, kaj pa kaj tvoj Anton?« je vprašal čez deset mesecev enkrat Mrak Vodeba. »Ali bo kaj iz njega?«

»Danes še prav res nič ne vem. Prašal pa ga še tudi nisem.«

»Saj jaz našega tudi še nisem, pa vendar vem, da ne bo nič z njegovim gospodom.«

»Kako to, da ne?«